

ב: עיני משפט
נר מצוה

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

מסורת הש"ס

(א) ג'ל של אשה, (ב) כ'כמ
(ג) א' מנוט מ"ה
(ד) שקלים פ"ג ה"ג ע"ש
(ה) חמשה עשר עשרות
(ו) חמשה עשר עשרות
(ז) חמשה עשר עשרות
(ח) חמשה עשר עשרות
(ט) חמשה עשר עשרות
(י) חמשה עשר עשרות
(יא) חמשה עשר עשרות
(יב) חמשה עשר עשרות
(יג) חמשה עשר עשרות
(יד) חמשה עשר עשרות
(טו) חמשה עשר עשרות
(טז) חמשה עשר עשרות
(יז) חמשה עשר עשרות
(יח) חמשה עשר עשרות
(יט) חמשה עשר עשרות
(כ) חמשה עשר עשרות
(כא) חמשה עשר עשרות
(כב) חמשה עשר עשרות
(כג) חמשה עשר עשרות
(כד) חמשה עשר עשרות
(כה) חמשה עשר עשרות
(כו) חמשה עשר עשרות
(כז) חמשה עשר עשרות
(כח) חמשה עשר עשרות
(כט) חמשה עשר עשרות
(ל) חמשה עשר עשרות

ולא כנגדי זבע [של] אשה ולא בחמור
ולא בחמורה ולא בחזיר ולא בחזירה ולא
בעופות בזמן שנוקקין זה לזה ואפילו מלא
עינים כמלאך המות אמרו עליו על מלאך
המות שכולו מלא עינים בשעת פטירתו
של חולה עומד מעל מראשותיו וחרבו
שלופה בידו וטיפה של מרה תלויה בו
כיון שחולה רואה אותו מזועזע ופוחח פו
וזורק לתוך פיו ממנה מת ממנה מסריה
ממנה פניו מוריקות קרן זוית הוא: ולא
בנגדי צבע [של] אשה: א"ר יהודה אמר
שמואל יאפילו שטוחין על גבי כותל א"ר
פפא יובמכיר בעליהן אמר רבא דיקא נמי
דקתני ולא בנגדי צבע אשה רבא קתני ולא
בנגדי צבעונין שמע מינה אמר רב חסדא
הני מיילי בעתיקי אבל בחדתי לית לן בה
דאי לא תימא הכי אמן מנא לאשפורי היכי
יהיבין הא קא מסחכל ולמעמך הא דאמר
רב יהודה ימין במינו מותר להכניס כמכחול
בשפופרת הא קא מסחכל אלא בעבידתיה
טריד הל"ן בעבידתיה טריד אמר מר ממנה
מת נימא פליגא דאבוה דשמואל דאמר
אבוה דשמואל אמר לי מלאך המות אי
לא דחיישנא ליקרא דברייתא הוה פרענא
בית השחיטה כבהמה דלמא היא טיפה
מחתכה להו לסימנין ממנה מסריה מסייע
ליה לרבי חנינא בר כהנא דא"ר חנינא
בר כהנא אמרי לי רב הרוצה שלא יסריח
מתו והפנא על פניו: ת"ר יונשמרת מכל
דבר רע ישלא יתהדר אדם ביום יבוא ליד
טומאה בלידה מכאן א"ר פנחס בן יאיר
יתורה מביאה לדי זהירות וזהירות מביאה
לידי זריזות וזריזות מביאה לידי נקיות
לידי (חסידות חסידות) מביאה לידי ענוה ענוה מביאה לידי
יראת הטא יראת הטא מביאה לידי רוח
הקודש רוח הקודש מביאה לידי תחית המתים וחסידות גדולה מכולן
שנאמר יא דברת בחזון לחסידך פליגא דרבי יהושע בן לוי דא"ר
יהושע בן לוי ענוה גדולה מכולן שנאמר ירוה ה' אלהים עלי יען משח
ה' אותי לבשר עניים חסידים לא נאמר אלא עניים הא למדת ש"ענוה
גדולה מכולן: אין מוכרין להן וכו': ת"ר מוכרין להן אילן על מנת לקיץ
וקוצין דברי ר' יהודה רבי מאיר אומר אין מוכרין להן אלא קצוצה שחת
על מנת לגזוז וגזוז דברי רבי יהודה ר"מ אומר אין מוכרין להן אלא גזוזה
קמה על מנת לקצור וקצור דברי רבי יהודה ר' מאיר אומר אין מוכרין
אלא קצורה וצריכא דאי אשמעינן אילן בהא קאמר רבי מאיר כיון
דלא פסיד משהי ליה אבל האי דכי משהי לה פסיד אימא מודי ליה
לר' יהודה ואי אשמעינן בהני תרתי משום דלא ידע שבחיהו אבל
שחת ידיע שבחיהו אימא מודי ליה לר' מאיר ואי אשמעינן בהא בהא
קאמר ר' מאיר אבל בהגך אימא מודי ליה לרבי יהודה צריכא איבעיא
להו בהמה על מנת לשחוט מהו התם טעמא מאי שרי ר' יהודה
דלאו ברשותיה קיימי ולא מצי משהי להו אבל בהמה כיון דברשותיה
דעובד כוכבים קיימא משהי לה או דלמא לאו שנתא דתניא בהמה ע"מ
לשחוט ושוחט דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר אין מוכרין לו אלא שחוטא:
מתני' אין משכירין להם בתים בארץ ישראל ואין צריך לומר שדות ובסוריא

שלא יתהדר אדם ביום. האי קרא דרשה גמורה היא ולא
אסמכתא כדמוכח פרק גערה שנתפחה (מכות דף מו.)
והקשה ה"ר אלחנן א"כ מאי רבותיה דיוקאל דאמרין פרק שני
דמולין (דף לו:) ופשי לא ממומאה עלה הרהרתי ביום ובמאי ליד
טומאה בליה ואורי דמכל מקום
רבותא היא ממה שהיה מליז עלמו
מההור מה שאין קן נשאר אלס
דאינו יולז מהס בכל יום כדאמרין
טומאה בליה ואורי דמכל מקום
בנבא בנבא פרק גט פשוט
(דף קסד:) שלשה דברים שאין
אלס יולז מהס בכל יום וקא משיב
ההור: ענוה ענוה מביאה לידי
יראת הטא. ניושלמי דשקלים
גריס איפכא יראת הטא מביאה
לידי ענוה וקא סבר כרבי יהושע בן
לוי דנמקון דלמך ענוה גדולה
מכולס והקשה ר' יהודה מפרי"ש
דלמריקן נמדיס ושלשה דברים
שקלים זה מה יראת הטא חכמה
ענוה וי"ל דה"ק דלא קניא להא
גריס יראת הטא חכמה וחכמה
בלא יראת ושמדיס בלא ענוה וענוה
בלא שמהיס:

הסידים לא נאמר אלא עניים.
ול"מ הא כמיב נמי או
דברת בחזון לחסידין ולא כמיב
לענוין וי"ל התם חסידים כמיב
וכ"ש עניים אבל לענין נשורה הגאולה
שפיעא מולה אומס בחסדי' וגדולים
יומ: ואי אשמעינן הני תרתי
דאי ידע שבחיהו. והקשה ה"ר
אלחנן לישמעלין שחת ידיע שחת
וקמה דספדל וכ"ש אילן וי"ל דלא זו
קף זו קתני: בהמה ע"מ
ששוחט. מהו מימא מלי בני ומלי
פליגי ר"מ ורבי יהודה כמקון הא
אפי' כסתם אמריקן לעיל ש' אימור
לשחיטה זכנה ולפי' רש"ס דלא
מיידי לעיל אלל כנה דוקא יתאל
וי"ל לפ"ה דהכא מיידי כעגלים
וקיימס שאסור למכור להם:
הא

קא א מ"י מביא מלי
אסורי ביאה ה"כ
(כא) חמס לחין קם טור
שיע אה"ע סתמן גט פסוק
: 1
קב ב ג מ"י סס הלכה
לא סתם סס טור
שיע אה"ע סתמן לא
ע"פ 6:
קב ד ה מ"י סס הלכה
(ע"ן) כ סתם סס טור
שיע אה"ע ס"כ גט פסוק
: 1
קב ו מ"י סס טק מלי:
טומאה חולקין ה"כ:
קב ז מ"י ס"כ מלמלת
ענת הלכה ז:
רבינו חננאל
איס ואפילו מוכרתה ולא
כנגדי אשה צבועים ולא
בהמה ובבהמה ובחיה ולא
בחיותים ולא בחמורין
כשעה שנוקקין זה לזה
ואפי' מלא עינים כמלאך
המות שולאן המות
מלא עינים הוא ובשעת
פטירת האדם עומד מעל
מראשותיו וחרבו שלופה
בידו וטיפה של מרה
תלויה בו וכיון שרואה
החולה מזועזע ופוחח פו
וזורק לתוך פיו ממנה
מת ממנה מסריה ממה
פניו מוריקות: בברי אשה
אפילו שטוחין
או מנוחין על הכותל הוא
שכמי רותש והני מיילי
כפי חמולת חסידותו והני
בחדשים מראה יבויק
להו לאבניס דאמרי
טריד בעבידתיה וברכי
יתורה דאמר מין כמינו
מותר להכניס כמכחול
בשפופרת. הירא טיפה
דוריק לה מלאך המות
כפי החולה מחתכה להו
לסימנין וממנה מסריה
הרוצה לה להטריח מתו
הפנא על פניו: היר
ונשמרת מכל דבר רע
שלא יתהדר אדם ביום
ויבא ליד טומאה בלידה
מיכן איר מנחם בן יאיר
זהירות מביאה לידי זריזות
וזריזות לידי נקיות ונקיות
לידי פרישות כו'. ענוה
גדולה מכולס שני יען
משח ה' אותי לבשר
עניים וכו' לבשר חסידים
לא נאמר אלא עניים
הא למדת שענוה גדולה
מכולס: ש"ס יתורה
אומר מוכר על מנת לקיץ
וקוצין וכן קמה על מנת
לקצור וקצור. ויחא על
מנת לגזוז וגזוז ר"מ אומר
אין מוכר לו אלא אילן
קצור וקמה קצורה ושחת
גזוזה וצריכא כו' וכן
במהה על מנת לשחוט
ושוחט דברי ר' יהודה
ר' מאיר אומר איני
מוכר לו אלא שחוטא:
סנה"א אין משכירין להם
בתים בארץ ישראל ואין

תורה אור השלם
1. כי תצא ממנה על
אביך ותשמרת מכל דבר
רע: דברים כ"ג
2. אז דברת בחזון
לחסידיך ותאמר שויתי
עוד על גבור הירמותי
כבוד מנע:
הגלות הב"א
(א) ש"י ר"ה נבד
כענין אינן אלא של:
הגרות הגר"א
[א] נ"ס טהרה מביאה לידי
חסידות. י"ב ט"ס ועי'
הגלות נבדלת ונמ"ס
הכ"ס: 18:
לענין רש"י
פיריגא [פיריגא]. התי.
מוכף רש"י
בעבידתיה טריד. והתם
(לא יתכלל בחמור (י'
כשאי שולו שאינו צריך
לפי'. אלל היא בעבידתיה
טריד ולא מהרהר ב"ה
וזהירות מביאה
לידי זריזות. ור"מ ע"פ
מזהיר. וזכר שידע להזהר
בשעת מעשה שלא יעבור
על המצוה וזו החלטה אחת
הטלה ומתקן עלמו שלא
יבא ליד ק"ך. והיינו
דלמריקן וזהירות מביאה
לידי זריזות ומכיון כו'.

מספכל. ומינא לעיל לא נחמור
ולא נחמור: בעבידתיה עריד.
לנו על מלכאמי וזוכה צהרתי:
הוא פרענא כ"ס שיעור. לרשות
מנחן כבהמה. אלמא מחתך ממש
הוא: ונשמרת מכל דבר רע.
וסמך ליה כי יהיה כך איש אשר
לא יהיה טמור מקרה לילה וקא
מזהיר ליה להשמר שלא יבא ליד
ק"ך: טורה. על ידי שעוסק בה
ועוד שרואה ומינין אזהרות שבה
ונשמר: (זריזות. וזריזות ונשמר
קודם לכן שלא מנא עבידה ליד
כי הכא דאינו מהרהר לנא ליד
טומאה: וסורוס. כשהענינה כהא
ליד וזכר להשמר שלא יכשל והכי
אמריקן ככל הכשר בשמירת פורס
(מולין דף קו:) מלי לאו דחזיר ולא
נעע לא דחזיר קדים ומשי ידיה
משיקלא: נקיפוס. נקי בלזן חטא:
פרישות. קף מדבר המותר פורס
להחמיר על עלמו: טהור נח
מליבן: ועדיף מנקי: לידו רוח
הקודש. להשנות עליו שניה: לא
דברס בחזון לפסידיו. ולא נאלר
לידלך ולענין: שסס. תבואת
מינין ושערין קודם שמללא צורין
ובלע"ז פיריגא: משהי ליה.
עובד כוכבים כמחוקר ונמלא
שמתן לו ישוב ומהנה בקרקע: לא
ידע שבחיהו. לא מינכר שנת
כחיצורין מכלן ואילך דקמה פסדא
ואילן נהי נמי דלא פסיד מיהו לא
מינכר דשמת: אלל שחת. דנראה
לעניס דמה דמשהי ליה משנתח:
כסא קאמר ר"מ. כשחת משום ידיע
שמת: דלאו כרשומס קיימי.
שחת ואילן וקמה בקרקע ישראל
נינהו ולא מצי לשהיינהו דישרלא
מעכב עליה: אלל כהמה. מכ
זמן לה עובד כוכבים כרשומיה
קיימא: על מנת לשחוט. מתנה
עמו כפירוס: כהר"ב' אין
משכירין כסיס. לעובד כוכבים
כא"י גזירה משום מריה דאסור

דלוריימא היא שנתן להם חנייה בקרקע: ואין לירך לומר שדות. דלכא תרמי לאסורא כדמפרס בגמרא [כא]. סוריא. אלס לובה
וקומסה לארץ ישראל וכינשה דוד ומינרה לקודמ ארץ ישראל שלא על פי הדבור ונלא שסיס רינוא וקרי ליה סביבוס ימדי:
משכירין

דלוריימא היא שנתן להם חנייה בקרקע: ואין לירך לומר שדות. דלכא תרמי לאסורא כדמפרס בגמרא [כא]. סוריא. אלס לובה
וקומסה לארץ ישראל וכינשה דוד ומינרה לקודמ ארץ ישראל שלא על פי הדבור ונלא שסיס רינוא וקרי ליה סביבוס ימדי:
משכירין

דלוריימא היא שנתן להם חנייה בקרקע: ואין לירך לומר שדות. דלכא תרמי לאסורא כדמפרס בגמרא [כא]. סוריא. אלס לובה
וקומסה לארץ ישראל וכינשה דוד ומינרה לקודמ ארץ ישראל שלא על פי הדבור ונלא שסיס רינוא וקרי ליה סביבוס ימדי:
משכירין

הגרות הב"א
(א) ש"י ר"ה נבד
כענין אינן אלא של:
הגרות הגר"א
[א] נ"ס טהרה מביאה לידי
חסידות. י"ב ט"ס ועי'
הגלות נבדלת ונמ"ס
הכ"ס: 18:
לענין רש"י
פיריגא [פיריגא]. התי.
מוכף רש"י
בעבידתיה טריד. והתם
(לא יתכלל בחמור (י'
כשאי שולו שאינו צריך
לפי'. אלל היא בעבידתיה
טריד ולא מהרהר ב"ה
וזהירות מביאה
לידי זריזות. ור"מ ע"פ
מזהיר. וזכר שידע להזהר
בשעת מעשה שלא יעבור
על המצוה וזו החלטה אחת
הטלה ומתקן עלמו שלא
יבא ליד ק"ך. והיינו
דלמריקן וזהירות מביאה
לידי זריזות ומכיון כו'.

הגרות הב"א
(א) ש"י ר"ה נבד
כענין אינן אלא של:
הגרות הגר"א
[א] נ"ס טהרה מביאה לידי
חסידות. י"ב ט"ס ועי'
הגלות נבדלת ונמ"ס
הכ"ס: 18:
לענין רש"י
פיריגא [פיריגא]. התי.
מוכף רש"י
בעבידתיה טריד. והתם
(לא יתכלל בחמור (י'
כשאי שולו שאינו צריך
לפי'. אלל היא בעבידתיה
טריד ולא מהרהר ב"ה
וזהירות מביאה
לידי זריזות. ור"מ ע"פ
מזהיר. וזכר שידע להזהר
בשעת מעשה שלא יעבור
על המצוה וזו החלטה אחת
הטלה ומתקן עלמו שלא
יבא ליד ק"ך. והיינו
דלמריקן וזהירות מביאה
לידי זריזות ומכיון כו'.

הגרות הב"א
(א) ש"י ר"ה נבד
כענין אינן אלא של:
הגרות הגר"א
[א] נ"ס טהרה מביאה לידי
חסידות. י"ב ט"ס ועי'
הגלות נבדלת ונמ"ס
הכ"ס: 18:
לענין רש"י
פיריגא [פיריגא]. התי.
מוכף רש"י
בעבידתיה טריד. והתם
(לא יתכלל בחמור (י'
כשאי שולו שאינו צריך
לפי'. אלל היא בעבידתיה
טריד ולא מהרהר ב"ה
וזהירות מביאה
לידי זריזות. ור"מ ע"פ
מזהיר. וזכר שידע להזהר
בשעת מעשה שלא יעבור
על המצוה וזו החלטה אחת
הטלה ומתקן עלמו שלא
יבא ליד ק"ך. והיינו
דלמריקן וזהירות מביאה
לידי זריזות ומכיון כו'.

הגרות הב"א
(א) ש"י ר"ה נבד
כענין אינן אלא של:
הגרות הגר"א
[א] נ"ס טהרה מביאה לידי
חסידות. י"ב ט"ס ועי'
הגלות נבדלת ונמ"ס
הכ"ס: 18:
לענין רש"י
פיריגא [פיריגא]. התי.
מוכף רש"י
בעבידתיה טריד. והתם
(לא יתכלל בחמור (י'
כשאי שולו שאינו צריך
לפי'. אלל היא בעבידתיה
טריד ולא מהרהר ב"ה
וזהירות מביאה
לידי זריזות. ור"מ ע"פ
מזהיר. וזכר שידע להזהר
בשעת מעשה שלא יעבור
על המצוה וזו החלטה אחת
הטלה ומתקן עלמו שלא
יבא ליד ק"ך. והיינו
דלמריקן וזהירות מביאה
לידי זריזות ומכיון כו'.

הגרות הב"א
(א) ש"י ר"ה נבד
כענין אינן אלא של:
הגרות הגר"א
[א] נ"ס טהרה מביאה לידי
חסידות. י"ב ט"ס ועי'
הגלות נבדלת ונמ"ס
הכ"ס: 18:
לענין רש"י
פיריגא [פיריגא]. התי.
מוכף רש"י
בעבידתיה טריד. והתם
(לא יתכלל בחמור (י'
כשאי שולו שאינו צריך
לפי'. אלל היא בעבידתיה
טריד ולא מהרהר ב"ה
וזהירות מביאה
לידי זריזות. ור"מ ע"פ
מזהיר. וזכר שידע להזהר
בשעת מעשה שלא יעבור
על המצוה וזו החלטה אחת
הטלה ומתקן עלמו שלא
יבא ליד ק"ך. והיינו
דלמריקן וזהירות מביאה
לידי זריזות ומכיון כו'.